

PREDIKAN PÅ ANNANDAG PINGST DEN 13/5 1940

I GAMLEBY KYRKA.

TEXT: JOH 3:16-21.

PSALMER: 136:1, 30:1-3, 45:8, 33:1-6, 342:8-9.

I Faderns och Sonens och den Helige Andes namn. Amen

Den högste Faderns ende Son
Han föddes här, oss till stor mån
I krubban lagd på hö och strå
Han vill oss arma ej försmå. Ära vare Gud!

En gudomsstråle mild och ren
Han världen giver ett nytt sken
Och lyser i den mörka natt
Dem som till honom hoppet satt. Ära vare Gud!

Fast han föraktad var och arm
av evig kärlek brann hans barm
Att göra jorden glädjeric
och mänskan himlens änglar lik. Ära vare Gud!

I allt vad genom honom skett
Har Gud sin kärlek oss betett
Dess fröjde sig all kristenhet
Och prise Gud i evighet. Ära vare Gud! Amen. (Sv.Ps. 62: 2, 4, 6, 7)

"Världen" är ett mycket vanligt ord i Johannesevangeliet. I regel icke något direkt ont, som är på jakt efter det goda för att dräpa det. "Världen" är människovärlden, en blandning av gott och ont.

Vi se oss omkring på jorden, upptäcka a/ hatet, lögnen, kriget - b/ moderns omsorg om barnet, arbetarens strävan att göra ett gott arbete, försöken att finna sanningen och att vara rättvis.

Gott och ont om vartannat. Det är världen.

Gud älskar denna värld. Den är hans, skapad av honom, varje människa är skapad av honom, även den värste förbrytare.

Gud älskar världen så, att han vill gå in i den, sådan som den är, upprätta den, föda in sitt liv i den.

Därför kom Kristus i världen. Gud själv trädde in i de villkor, som kännetecknar jordens liv: hunger, törst och all vidriighet. Kristus vek icke undan från något, som hör jorden till, utom en sak: synden, orättfärdigheten, våldet. Ondskan var han kommen att bekämpa med insatsen av

sitt liv, för att människan skulle få ett fäste för sin tro och kunna gripa tag om Gud själv och så härda ut i den blandning mellan gott och ont som världen är.

Därigenom skulle hon kunna bärgas över till Guds rike, till "evigt liv", när den nuvarande blandningens tid är slut, när en dom skall ske, där gott kommer på ena sidan och ont på den andra. "Så älskade Gud världen att han utgav sin Enfödde Son, på det att var och en som tror på honom icke skall förgås utan hava evigt liv."

När Kristus kommer sker denna dom redan. Dom = skiljande, sällning, delning.

Kristus kom icke för att fördöma, han kom för att frälsa, "lysa i den mörka natt". Men när ljuset börjar lysa, då sker sällningen, domen av sig själv. Det är som med solen. Den ger liv åt det som är livets makt: gräs, blommor, träd, hela naturen och människan själv. Det växer och spirar i solen. Den avslöjar det fula.

Men sjukdomsfrön och ruttonhet, dess makt dödas av solen, det förintas och dömes i ljuset och värmen då livet vaknar. Solen hjälper livets makter och stjälpes dödens makter.

På samma sätt skedde det en sällning, när Kristus kom till vår jord. Där fanns ont och gott. De skildes åt. Ondskan reste korset mot himmelen. "Detta är domen, att när ljuset hade kommit i världen, människorna dock älskade mörkret mer än ljuset, eftersom deras gärningar voro onda". "Ty var och en som gör vad ont är, han hatar ljuset".

Men just i korset fick tron ett fäste. Genom sekler har trons människor riktat sina blickar mot detta kors, där Kärleken är fastspikad. Ty Kristus är ljuset och detta ljus lyser endast klarare, renare i korsets natt. Och "den som gör sanningen, han kommer till ljuset, kommer till Kristus." Gott och ont är därmed skilda åt. Kristushat och tro på Kristus är skilda åt.

Här gäller det noga att ge akt på textens ord. - Kristus är ljuset. "Den som gör sanningen, han kommer till ljuset". En människa kan alltså "göra sanningen" utan att ännu vara framme hos Kristus. Ännu klarare blir detta i textens sista sats: "den som gör sanningen, han kommer till ljuset, för att det skall bliva uppenbart, att han gärningar äro gjorda i Gud." De gärningar, han förut gjorde, voro gjorda i Gud, och detta blir uppenbart, när han kommer till ljuset, Kristus.

Vi frågar då: kan en människa, som icke är kristen, som icke är framme vid ljuset ännu, kan en sådan människa göra något gott? Svar: ja. Texten är klar och tydlig. Jesus säger vidare till fariséerna i Lukasevangeliet: "Varför låten I icke edert eget inre avgöra vad rätt är?"

Den barmhärtige samariten. Man frågade Jesus, vem som var ens nästa, och han berättade om en samarit. Vi skall icke försöka krångla till det och lägga till något: ingenstades framgår det, att denna samarit var en Kristi lärjunge. Han var en människa, som gjorde sin plikt mot en broder i nöd, rätt och slätt. Eller: Änkans skärv. Paulus vet att hedningarna äro sig själva en lag (Rom 2)

Hur kan detta komma sig? Det kommer sig därutav, att Gud har skapat världen och "ännu håller den vid makt". Guds rättfärdighet finns inmängd i världen, sådan som den är. Gud verkar även utanför Jesus Kristus. Det är Luthers stora upptäckt detta. Luther såg Guds kärlek i Jesus Kristus, Gud som steg ned i världen, led på korset, gav ut sig som en förtrampad och

förhånad kärlek på jorden. Men lika viktigt, om man vill förstå Luther är detta: samma Guds kärlek, som var i Kristus, samma kärlek är verksam i skapelsen. Gud har skapat familjen, det jordiska arbetet, som är anlagt på tjänst, folken, staten. Därför: den som mött Guds kärlek i Kristus, han går ut i kallet, in i familjen, han tjänar sitt folk, han lyder överheten.

Men i denna jordiska värld kan Gud göra det goda även genom människor, som icke tro på hans son: den som deklarerar rätt, han gör sanningen, även om han icke är kristen, likaså den far och mor, som fostrar sitt barn till en god människa, den statsman som redoboget tjänar sitt folk, den lärare och lärarinna, som strävar för att göra bra människor av sin klass - allt detta är gott och kommer från Gud, ty Gud har skapat allt detta och är själv nära i all sådan redbarhet, även om människan icke vet det, icke tänker på Gud, när hon utför det. Allt detta är sådana gärningar, beträffande vilka det en gång, om icke förr, så i den yttersta domen, skall bli uppenbart att de "äro gjorda i Gud".

Men vi får inte glömma bort vad vi i början sade: att världen är en blandning av gott och ont, av Guds verk och djävulens verk. Världen är den åker, i vilken Gud sår sin goda säd, men om natten kommer ovännen och sår ogräs - och båda växa upp tillsammans. Därför betyder Kristus en dom, en sållning, mellan ont och gott: å ena sidan korset, som människor reste, å andra sidan tron, som vaknar i människobrust. Men allra viktigast är detta: hur redligt du än handlar, hur du än strävar efter vad gott är på jorden - aldrig når du evigheten på det sättet. Gud har icke upprättat familj, skola, folk, stat eller något kall och yrke på jorden för att därigenom skänka evigt liv. Alla dessa goda skapelser på jorden äro till för jorden, för att i denna förgängliga värld ge yttre goda gåvor åt människors barn. Du, som lever ett rättskaffens liv i denna yttre jordiska mening, du vet det också själv: du känner mitt i all din strävan en fattigdom, en sorts svidande tomhet därinne i hjärtat, du längtar efter något bestående, något "bortom bergen, bortom blommorna och sången, efter något bortom stjärnorna, bortom heta hjärtat ditt". Det är evighetsvarelse i dig, som suckar och vändas under förgängelsens tyranni, som bor här, trots att världen är Guds värld.

Och nu - nu har vi kommit över till en helt annan verklighet. Nu gäller det icke längre att göra något gott på jorden, att efter fattig förmåga göra sitt till för rätt och sanning och barmhärtighet. Nu är du icke vänd emot nästan, utan emot Gud, den Allsvåldige, som skapat all världen och från vilken allt gott kommer. Nu frågas det efter en rättfärdighet, som håller måttet i Guds ljus, vilket ingen människa kan uthärda. Kom då icke med alla de goda verk, som du gör på jorden! De är ju icke dina, utan du har gjort dem för att Skaparen har dig i sin hand, de är Guds verk, som han gjort genom dig på den plats i världen, där han satt dig att verka. Det som är ditt i dessa verk, ditt och icke Guds, det är deras svaghet, deras fläckar, deras orenhet - detta är verkligen ditt, när du kommer inför Guds ansikte. Här duger ingenting, som i människan är. Blir det fråga om evigt liv, då gäller detta ordet: "Så älskade Gud världen. att han utgav sin Enfödde Son, på det att var och en som tror på honom skall icke förgås utan hava evigt liv." För att giva evigt liv steg Gud själv ned i vår värld i sin

utkorade, Jesus Kristus - han antog tjänareskepnad, när han kom i människogestalt, och han lät onda människor gå till angrepp mot sig, tyst som ett lamm, tålig intill döden och orubbligt barmhärtig intill döden. "Fast han föraktad var och arm, av evig kärlek brann hans barm, att göra jorden glädjeric och mänskan himlens änlgar lik." Detta kärlekens och barmhärtighetens eviga liv kunde omidskan icke binda, icke utplåna från jordens yta. Den korsfäste bröt sig loss ur onskans grepp, då stenen vältrades undan i påskmorgonen - och nu bär han det eviga livet till varje släkte, genom varje nattsvart sekel av krig och blodutgjutelse, han är nära oss idag med det eviga livet, som ingen annan har i sin ägo.

På honom, och på honom allena, icke på någonting hos dig själv, icke ens din kristendom, får du bygga ditt hopp om evigt liv. Hur stjärnlös natten står, i världen och i ditt eget fattiga liv - aldrig kan det ljus slockna, som strålar ut från honom.

En gudomsstråle mild och ren
han världen giver ett nytt sken
och lyser i den mörka natt
dem som till honom hoppet satt. Ära vare Gud! Amen

Fred. v. Högsm. i G. by k. Amund. Sönd 15/4 40

Er. Joh. 3: 16-21.

1 T. i s. ö. S. i s. o. d. H. Andes namn. Örne.

~~Se öfversta Guds världar all,~~

~~Att han utgår sin enda son,~~

~~Att han var en son på honom tron~~

~~Skall ja ut enligt för.~~

By därin består kärleken,

Se att in ~~han~~ ~~utgår~~ Gud,

Men slutat att han älskas oss

Och gift oss sin son.

Ja, därin är Guds kärlek oss

Varde uppräddas för oss

Att till förnämning för all vår synd

Han tiller dött sin son.

Han har oss ~~gjort~~ Jesus Kristus,

Att på honom vi skola tro,

Att genom honom vi tjäna men

Och älska för hans skull. Amen.

Han högte Sadelns ende son

Han friden kör, om till stor menn

1 Kristum taga på till oss stå

Han vill oss omma ej förnu

Ära vare Gud!

En gudsmurståle mild och ren

Han världen girer ett nytt ske

Och lyser i den mörka natt

Han som till honom hoppat pått

Ära vare Gud!

Fast han föraktad var och om

ur sig kärlet brann hans kropp

Att ge friden glädje och

och människan hundens ängslan till

Ära vare Gud!

3 all vad som honom skett

Han Gud mig kärlet om helst

Hans frigde mig all kristenhet

Och pröve Gud i ensighet.

Ära vare Gud!
Amen.

"Världen" är ett mycket vackert ord
i Th. 1:18. 7 regel icke rest drivits
ut, 2. är på jakt efter en god
fri och dräpades. "Världen" är
människor världen, en tauschung
en god vilja oss.

Vi se en omkring på jorden,
upptäckta skattet, togerna, ku-
gers — 2) moderns omväg
om barnet, arbetarnas strävan
att göra ett god sak, friis-
ken och linna sammiga och
att vara riktrois.

Godt och ont om världsmäst
Det är världen.
Gud älskar denna värld.
Den är kunn, skapad av ho-
nom, varje människas är ska-
pad om honom, även den
värste förbrytare.
Gud älskar varje den på,

att den vill gå ut i den, sa-
den som den är, upprättiga
den, följa ut ut till i den.
Läshö kom Kristus i

världen. Gud gäls trädde ut
i de rikterna, som kunnat
var världen till: hunger,
skott och all vildhet. Tro-
tus verk icke nudda från na-
got i. Här världen till, utom
en sak: lygnaden, orätt-
färdigheten, valdet. Duds-
ken var den kunnat att de-
kunnat med ni och den
hin, för att människans skulle
fä. ett förde för nu till och
kunna gräpa tag om Gud
gäls den på världen ut i
den tauschung mellan oss
och god 2. världen är
Läshö som skulle

hon kunna bärjas över till
Guds rike, till "viss till", när
den svåraste stundens
tid är mest, när vi den
skall inte, där gått kom-
mer på den rika och
om på den andra. "Så det
Gudvirket att t. någon
Enfrida som på det att man
3. En på honom skall inte på-
gå utan bara exist till."
När Kristus kom-
mer åter denna som redan.
Som = skiljande, skilning,
delning.

Det är inte med att den den
per till att det 3. är tiets
makt: grön, stannar, träd,
hela naturen och människans
gärn. Det väres och spiser i
arten. Den att det fullt
Men spikströpsen och
rubbhet, den makt dödas
av att den, det förut och
dödas i själ och väres,
de tiets naturen. Jorden ty-
per tiets makt och spikströpsen
skilens makt.
På denna sätt skada
det en delning, när kr. kom
till var på. Det finns och
och på. De skiljer att.
Andarna reste kross och
himmel. "Leta är
dovare, och när spiser ta-
de kommit i världen, när

viskorna dock älskade Moik-
ret mer än Ginet, eftersom
"deno gärningur varo ouden."
"Ty när och en, 2. gör vad
hust är, han katar Gie-
ret"
Men just i konns fids
tron att faste Gie ret-
ter var tron människor
rikat via thakar mest
della kon, där Keilekore
är fuktphokal. Ty kr. är
Ginet och detta Gie ty-
ger eulers klare, reure
i konns natt. Den "den
rou gör rammige, han
kommer till Ginet,
kommer till Ginet."
Gut och ret är där -
med skilda ät. Kristus -
has ret tro på Ginet

är skilda ät.
Kan gäller det och naga
ge akt på Testus ord. - Kr.
är Ginet. "Den 2. gör dummige,
han kommer till Ginet". En
människa kan säga "göra
dummige" utan att ännu
vara framme hos Kr. Innan
klare till detta i Testus
näta rets: "den 2. gör den-
nige, han kommer till
Ginet, för att det skall bli-
va upprebart, att hans
gärningar äro spilda."
Gud. "De gärningar, han
fänt gjorde, varo spilda
i Gud, och detta till up-
prebart, när han kom-
mer till Ginet, Kristus.
Vi: prägar de: kan
en människa, 2. rike är

kvitter 2. rike är framme vid
lynet ännu, men en sådan
människa gör sig gott?

Svar: Ja. Treten är klar
och tjallig. Femio rager vidare
till Janicehua i sth.-en: "Kan-

ni låta rike eras ges
ni se göra vad rätt är?"

Den barnkärst. Jung-
viken. Men frage de femio,
men som var en väst, och

den stakade om en sa-
manis. Vi ska rike förrike
Krengla till om lagpa till

ngt: ni givstådas fram-
gär oss, att denne annan
var en vint. Leingige. Han

var en människa, 2. gärd
ni plikt med en brader
i vind, rätt om rätt. De

stake ynglingar. Fragan
Eller: ofvåren skans.

vad han skall göra och för
pares: "Presten kommer du."

Paulus vet, att ledningarna
sär sig gärd en lag (Rom.
2).

Men kan detta komma
sig? Les kommer sig dåntan,
att Gud tar skapas vidare,
och "änna tullen den vid

markt". Guds rättfärdighet
finns minning 2 i världen,
jälvar som den är. Gud

vetar om utgångs Tomo
kvittas. Les är stället 20-
na upptäckts del. 2. 2. 2. 2.

Guds kärlek i Tomo kvittas,
Gud 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2. 2.

Det är 'konst, gån ut
sig 2. en förhållning
och förhållning kärlek

och världen. Men vita

rikigt, om man vill för-
sta Anders är detta: Sam-
ma guds kaik, 2. var
1. kvinnor, amma kaik
är verkans; skapelse
Gud kan skapas famil-
jen, det bedricka orde-
tel, 2. för avslösa par
tyvärr folken, sta-
ten. läs: den den
mätt Guds kaik; Kr.,
han gar ut; Kallet,
vi; familjen kan ty-
nas vis fält, han ty-
der in skolan.

Men; den den in-
skolan väl kan Gud göra
det goda önn gus man-
skapar, 2. icke ty pe kan
göra: den 2. deklarera
vet, han gö maning,
en en han icke är kvinnor,
likas den han en man,
2. parten ett den ty en
gud människa, den stats-
man 2. avslösa tyvärr
ett folk, den lära, den
sträcker in att göra ty
människan en vis klara
— allt detta är gud en
kommer från Gud, ty Gud
kan skapat allt detta och är
guds man; all andras red-
skapet, en en människan
icke ett ett icke tyvärr par Gud,
han kan ut ett. Allt detta en
andras gärningar, beträf-
ande hitta och en gung, en
icke ty, en; den tyvärr
den, han en tyvärr
att de " en tyvärr; ty
Men en ty tyvärr.

na bonk, vad ni i bärnin sa-
de: att världens är en hand.
nuig nu godt med, om Sulta
vakt och djävulens vakt.
Världen är den saken, i ni.
kon Gud ni ni goda vakt,
men om vatten kommer
omman väl ni är goda
— och såla vata nys lii-
samman. Laiti betyden
kvisten du som, en vakt.
niig, mellan och och godt:
a. Raa vidual konst, ?
Maariviktor vato, a vidual
viala thore, ? vaktas, ?
Maariviktor vato. Men
alla vaktigaat är detta:
hur redligt du är hand.
lat, hur du är strävar
Eter vad godt är ja ja-
des — aldrig ni och

engheteu på vaktet.
Gud har rike vaparat
famij, skola, folk, stat
eller vgt kall och ykte
på världens på att klari-
skione ~~sk~~ skaita vgt
Eter. Alla denna goda
skapelser på världens
Eter för världens, på att
kär, i denna förpaig by
vaktel ge ytte goda ge-
ter ut skammshoro haa.
Du, som lever ett vakt.
Maariviktor vato, a vidual
viala thore, ? vaktas, ?
Maariviktor vato. Men
alla vaktigaat är detta:
hur redligt du är hand.
lat, hur du är strävar
Eter vad godt är ja ja-
des — aldrig ni och

stavelause, og t' lortou
Lengou, lortou lortou -
na ogg raugou. "Hes ar se"
vghetsvanelou i dig, veu
huskar ogg vander iu der
færgingelou tyrauni; om
for har trots atvaise
ar Sudo vield.
Der nu - nu har
or komur over lue sa helt
ouuou verklighet. Nu gait-
ler oss ike laugre att
gait raugd goth pa pa -
der, att efter fatis for -
maga gait gait lue for
raugd ogg surnings ogg
lornuhatighet. Nu ar de
i ike vield ouus maotan,
utan ouus Sudo, der
allorvildige, om skogast
ogg vailou ogg for vit-

ken allt goth komur. Nu
fragar oss efter en rakkas-
dighet, o haller mahtof,
Gudo tyo, viltes niger ma-
nichu tou vhlenda. Lou
de ike med alle de guda
verk, om du goe pa pa -
der! De ar ni ike alia,
utan du for goit der dae -
for att Skapiden har dig
i ni hand, de ar Sudo
verk, om tou goit goun
dig pa der atis; iaste,
dae har att dis att vaka.
Der om ar ditt i dena vort,
ditt ogg ike Sudo, der ar
dena mahtof, dena flao -
kar, dena vrenket - detta
ar verkligen ditt, nar du
komur nifer Sudo ar -
riktu. Har duger niger -

ting, om i maininkau ei

Blei, est faga om eigst

his, da' fallet alla or-

det: "Se' ahtade sup veick,

all hau uttan die Enphile

Son, pa' dos a ston per a

3. Tro pa' honou thell

iche forpas' utan laura

lovg't his. Tai at giva

eigst his atog full gyaln

ned i vai veild i die

utkarade, Ferno thriano

- hau atog thrianothep-

mad, vai lau thou i mai-

nihopokals, om lau lat

onela maininkau pa' till

augreyo mad sig, tist om

est launn, fells' in till

doles' om ovdhligt bann

hailig' ni till doleu. lott

karlekens' om bannlaetis'

fast han facklad var om vinn, om sig lag -
ut, brann laun laun, ut vinn laun, ut vinn laun

beten vasa his kende omly-

kon rike duila, icko utplog-

va fain riddens yta. Au kun-

skote brist sig tors ur ord-

kaus papp, da' steuou salt-

raeles' med om i packuou

gouue - om ni bair lau det

regga hiet his vasa alote, ge-

nuu vasa rathons' rikelas'

hais' om stoburpjutade, lau

en vasa om idag med det

eriga hiet, 3. nigou omuou

hais' i die sig.

Die Honou, om pa' ho-

nuu allera icko pa' vasa-

ting los dig' icko sus din kuo-

teudou, fai du bugga ditt

happ om eigst his stur

stomlos' natten star, i vail-

des' om i ditt eget fathia

his - aldrig' lau det sigis

doctua, om stolar ut fack' ho-

nuu.

En gudsmätales mild och ren
den värtles givir ellystet
och typer i öre märka natt
den var till honore tygast att.

Hea var Gud!

Åstad var Gud [t. - t.]

Sommardam.

Pastludum.

"Fridens Gud... [t. - t.]